

Հայրը վարում էր դերամների տպագրութեան գործը, ինքը, պատանի հոգու ամբողջ եռանդով, նւիրել էր «հայկական նաւատորմիդի» ստեղծագործման: Քաղաքականութեամբ չէր հետաքրքրոււմ, բայց, Հայաստանի խորհրդայնացումից յետոյ անմիջապէս, դարձաւ քաղաքական առաջին գոհը:

Յուլիսին կառավարութիւնը հաստատեց ակադ. Ալ. Թամանեանի կազմած և նկարիչ Կոջոյեանի գծած Հայաստանի պետական զինանշանի (գերբի) նախագիծը: Զինանշանի կենտրոնում կար վահանաձև մի տարա-

ծութիւն՝ բաժանւած չորս մասի. իւրաքանչիւր մասում տեղաւորւած էր հին Հայաստանի չորս անկախ շրջաններից մէկի զինանշանը՝ Արտաշիսեան, Արշակունեան, Բագրատունեան, Ռուբինեան: Մէջտեղը դրւած էին մեծ և փոքր Մասիսները և նրանց վերև՝ Հ. Հ. տառերը: Վահանի աջ ու ձախ կողմերը բռնել էին մի արծիւ և մի առիւծ, իսկ ներքևը՝ սուր, գրիչ, հասկեր և շղթայ:

Այս զինանշանը լուրջ առարկութիւններ առաջ բերեց թէ կառավարութեան մէջ և թէ դուրսը: Ոմանք դժգոհ էին, ընդհանրապէս, զինանշանի գաղափարից ու ոգուց. վերարտադրում էր հին, անցած դարերի գաղափարներ, չէր համապատասխանում նոր Հայաստանի պարզ, ռամկավար, յառաջադէմ ոգուն: Ուրիշներ գտնում էին շատ ծանր, ահեղ, աշխարհակալական, միապետական ձգտումների արտայայտիչ: Կային մարդիկ, որոնք նոյնիսկ պատմական ճշմարտութեան հակասող փաստեր էին գտնում զինանշանի մէջ, օրինակ, որ հայոց մէջ ընդունւած չի եղել երկգլխեան արծիւը, որ Տիգրան Մեծի թագի վրայի թռչունները եղել են աղանիներ և ոչ արծիւներ և այլն: Եւ, վերջապէս, զինանշանը չէր գոհացնում մարդկանց գեղասիրական պահանջներին, իր մէջ պարունակում էր շատ կենդանիներ. «կատարեալ գազանանոց» սրախօսում էին ոմանք: